

ΔΗΟΥΤΑΣ. 81, 1. — 2) adj. zur Askese (तापस्) oder zu dem Asketen (तापस) in Beziehung stehend: तापसं व्रतमाश्रित्य R. GOAR. 2, 52, 5. — 3) m. a) N. pr. oder Bein. (दत्तस्तापसः) eines Hotar ΠΑΝΑΥ. BR. 25, 15. — b) ein best. Vogel, *Ardea nivea* (वक) ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. — c) eine Art Zuckerrohr Suçr. 1, 186, 15. 187, 2. — d) eine best. Pflanze (s. दमनक) ΡΙΩΑΝ. — 4) f. ई. N. zweier Pflanzen: a) *Curcuma Zedoaria* Rosc. — b) = जटामोसी (deren haariger Stängel mit der जटा der Büsser verglichen wird) NICH. PA. — 5) n. = तमालपत्र ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr.; vgl. तापसज.

तापसज (ता° + ज) n. das Blatt der *Laurus Cassia* NICH. PA.

तापसतरु (ता° + तरु) m. der Baum der Asketen, *Terminalia Catappa* (s. इक्षुर) oder *Putranjiva* (पुत्रंजीव) *Rozburghii* Wall. AK. 2, 4, 26.

तापसद्रुम (ता° + रुम) m. dass. H. 1143.

तापसद्रुमसंनिभा (ता° + सं) f. ein best. Strauch, = गर्भदात्री ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr.

तापसपत्नी (ता° + पत्न) f. N. einer Pflanze, *Artemisia indica* Willd., ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. (u. दमनक). °पत्न NICH. PA. nach ders. Aut.

तापसप्रिय (ता° + प्रिय) den Asketen lieb, 1) m. N. eines Baumes, *Buchanania latifolia* Roxb. (प्रियाल) ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. Vgl. तापसेष्ट. — 2) f. या a) eine Art Zuckerrohr NICH. PA. — b) Weinbeere (द्राक्षा) ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. — c) *Ganitrus sphaerica* Gaertn. (रुद्राक्ष) NICH. PA. Wohl nur eine Verwechslung von रुद्राक्ष mit द्राक्षा.

तापसवृत्त (ता° + वृत्त) m. = तापसतरु Suçr. 1, 138, 13. 2, 106, 18.

तापसेष्ट (तापस + ष्ट) m. = तापसप्रिय m. NICH. PA.

तापस्य (von तापस) n. der Stand eines Asketen, Büssers M. 1, 114. MBH. 3, 16000. 5, 6019. 7337. 16, 250. R. 2, 22, 27.

तापकर (ताप + कर) 1) adj. Hitze u. s. w. fornehmend. — 2) f. ई ein best. Gericht: घृते कृदिद्रा संयुक्ता माषाणां भर्जयेद्वटीः । तपुडलांश्चापि निर्धा- तासकैव परिभर्जयेत् ॥ सिद्धियोग्यं जलं तत्र प्रक्षिप्य कुशलः पचेत् । लव- षाद्रिककृद्भिर्मात्रया तत्र निक्षिपेत् (sic) ॥ एषा सिद्धिं समायाता प्रोक्ता तापकरो बुधेः । BHĀYAPR. im ÇKDr.

तापायन (von ताप) m. pl. N. einer Schule der VS. Ind. St. 3, 262. 264. तापनीय v. l.

तापिक s. जल°.

तापिच्छु m. *Xanthochymus pictorius* Roxb. (s. तमाल) AK. 2, 4, 2, 48. H. 1146, v. l. Gtr. 11, 11.

तापिच्छु m. dass. H. 1146.

तापिञ्ज 1) m. dass. TRIK. 3, 3, 395. BHAR. zu AK. ÇKDr. — 2) n. = तापीञ्ज, ताप्य *Schwefelkies* u. s. w. ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr.

तापिन् (von तप् oder ताप) 1) adj. Hitze —, Qual erlegend u. s. w. — 2) m. ein Buddha TRIK. 1, 1, 8. — 3) f. myst. Bez. des Buchstabens व Ind. St. 2, 316. — Vgl. u. जलतापिक.

तापीञ्ज (तापी + ञ्ज) 1) adj. an der Tâpi sich erzeugend, dort vorkommend: मार्त्तिकं धातुं तापीञ्जममृतापमम् Suçr. 2, 84, 7. — 2) subst. a) *Schwefelkies* oder eine andere mineralische Substanz (vgl. u. 1.). — b) eine Art Edelstein (सस्यक) NICH. PA.

तापीसमुद्रव (तापी + स°) 1) adj. = तापीञ्ज. — 2) subst. = तापीञ्ज 2, a. NICH. PA.

तापिचरतीर्थ (ताप-ईश्वर + तीर्थ) n. N. pr. eines Tirtha ÇIVA-P. in III. Theil.

Verz. d. Oxf. H. 66, b, 44.

ताप्य (von तापी) = तापीञ्ज *Schwefelkies* NICH. PA. n. H. 1055. n. RĀT- NAM. im ÇKDr. Auch ताप्यक NICH. PA. n. ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr.

ताप्युत्थसेञ्जक (तापी - उत्थ + सेञ्जा) n. dass. RĀT- NAM. im ÇKDr.

ताबुव n. ein best. Mittel gegen Gift (?) AV. 5, 13, 10.

ताम (von तम्) m. 1) = भीषण m. ΑΓΑΠΑΙΛΑ im ÇKDr. an object of terror WILS. — 2) = दोष Fehler, Versehen ΑΓΑΠΑΙ. — 3) anxiety, distress. — 4) desire WILS.

तामर n. 1) Wasser. — 2) geschmolzene Butter RUDRA bei BHAR. zu AK. ÇKDr. — Ein aus तामरस geschlossenes Wort.

तामरसे 1) n. a) *Lotus* UGÉVAL. zu URĀDIS. 3, 117. AK. 1, 2, 3, 39. TRIK. 3, 3, 445. H. 1161. an. 4, 327. MED. s. 52. MBH. 3, 11580. HARIV. 5771. R. 3, 76, 14. RAGH. 6, 37, 9, 12. ΠΑΝΑΥ. I, 107. AMAR. 70, 88. KĀT. 5. Am Ende eines adj. comp. f. या RAGH. 9, 36. — b) *Gold* TRIK. H. an. m. MED. — c) *Kupfer* (vgl. ताम) H. an. MED. — d) N. eines Metrums (4 Mal 0000 — 00 — 00 —) COLEBR. Misc. Ess. II, 160 (VII, 23). 164. — 2) m. (als N. des *Lotus*; vgl. AK. 2, 8, 22) eine Art *Kranich*, *Ardea sibirica* ÇKDr. — 3) f. ई *Lotustisch* MBH. 4, 220. — Nach dem Schol. zu ĠAIM. ein in der ersten Bed. schon im Veda vorkommendes barbarisches Wort; s. COLEBR. Misc. Ess. I, 315. Das Wort klingt an das gleichlautende सारस an.

तामलकी f. N. eines Baumes, *Flacourtia cataphracta* Roxb., AK. 2, 4, 4, 15. Suçr. 2, 417, 21. 418, 11. 499, 19. — Vgl. in Bezug auf die Form des Wortes ग्रामलक, °की.

तामलित 1) m. pl. N. pr. eines im Süden von Bengalen wohnenden Volkes AV. PARIÇ. in Verz. d. B. H. 93. — 2) n. N. pr. der von diesem Volke bewohnten Stadt und Gebiets, heut zu Tage Tamoluk genannt, TRIK. 2, 1, 11. H. 979. LIA. I, 145, N. तामलितक VARĀH. BRH. S. 14, 7(8), v. l. °राजन् VJUP. 92. Auch °लित्सी f. TRIK. H. VARĀH. BRH. S. 10, 14, v. l. Nebenformen: तमालित्सी, तामलित, दामलित; vgl. auch तमालिका, तमालिनी.

1. तामस (von तमस्) 1) adj. f. ई a) finster: रात्रि AK. 1, 1, 2, 5. — b) zum Guṇa तमस्, zur Finsternis, zum Irrthum, zur Unwissenheit in Beziehung stehend M. 12, 38. 35. 40. 42. fgg. BHAG. 7, 12. 14, 18. 17, 2. MBH. 14, 1017. SĪMKBHAK. 23. 25. TATTVA. 7. Suçr. 1, 130, 4. 192, 9. 312, 21. 329, 14. MĀLAY. 1. BHĀG. P. 2, 5, 24. PRAB. 80, 1. — 2) m. a) Bös- gewicht. — b) Schlange H. an. 3, 748. MED. s. 24. — c) *Eule* (Nacht- vogel) ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. — d) N. pr. des 4ten Manu M. 1, 62. HARIV. 409. 427. fgg. VP. 262. BHĀG. P. 5, 1, 28. 8, 1, 27. — e) N. pr. eines Wesens im Gefolge von Çiva Vjāpi zu H. 210; vgl. HARIV. LANGL. I, 313. — 3) f. ई a) *Nacht* TRIK. 3, 3, 445. H. ç. 18. H. an. MED. ΡΙΩΑ- TAP. 1, 137 (?). — b) *Schlaf* H. ç. 88. — c) Bein. der Durgā TRIK. 1, 1, 54. 3, 3, 445. H. ç. 47. H. an. MED. — d) N. pr. eines Flusses MBH. 6, 339. VP. 184. — e) = जटामोसी ΡΙΩΑΝ. im ÇKDr. Fehlerhaft für तापसी. — 4) n. Finsternis, s. अन्ध°.

2. तामस (von 1. तामस 2, d) adj. zum Manu Tāmasa in Beziehung stehend: अत्तर BHĀG. P. 8, 1, 28.

तामसकीलक (ता° + की°) m. Bez. gewisser Ketu (s. केतु 7): ताम-